

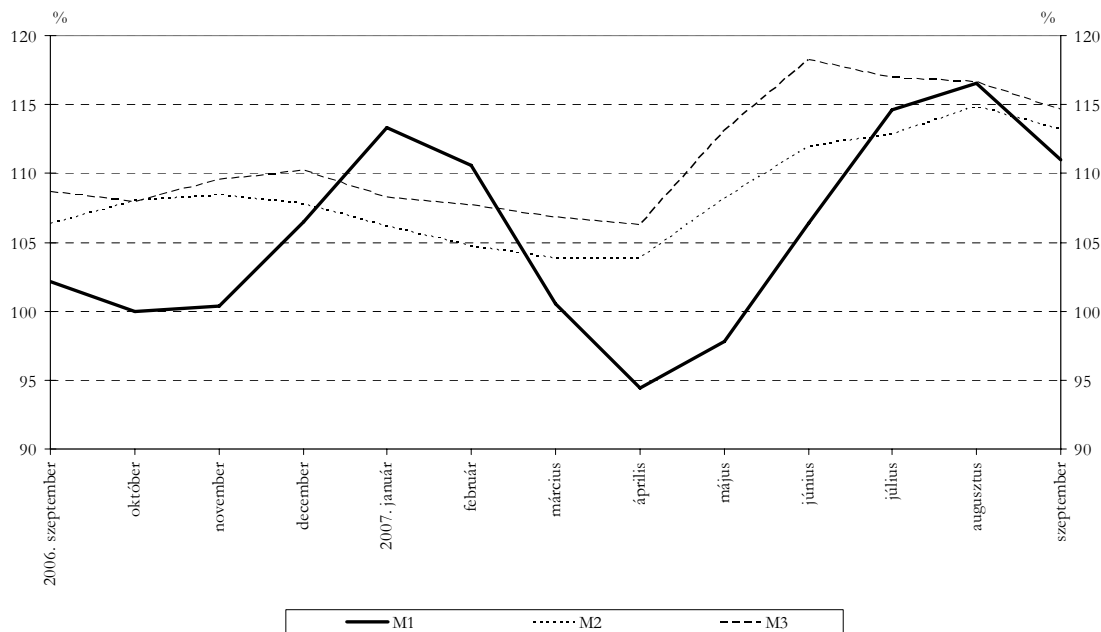
KÖZLEMÉNY

A monetáris pénzügyi intézmények mérlegeinek alakulásáról a 2007. szeptemberi adatok alapján

2007. szeptemberben a **monetáris bázis** 6,8 milliárd forinttal 2720,7 milliárd forintra mérséklődött. A **monetáris bázis (M0)** rövid bázisú évesített növekedési indexe¹ 109,0% volt.

Az **M1** és **M2** pénzmennyiség indexe, a május óta tartó növekedést követően, szeptemberben mérséklődött. Az **M3** pénzmennyiség index esetén folytatódott az előző két hónapban tapasztalt csökkenés. Az **M1** pénzmennyiség rövid bázisú évesített növekedési indexe 5,5 százalékponttal 111,0%-ra, az **M2** aggregátum rövid bázisú évesített növekedési indexe 1,7 százalékponttal 113,2%-ra, az **M3** pénzmennyiség indexe 2,1 százalékponttal 114,6%-ra mérséklődött.

1. ábra: A pénzmennyiségek rövid bázisú évesített növekedési indexei

¹Lásd: Módszertani megjegyzések

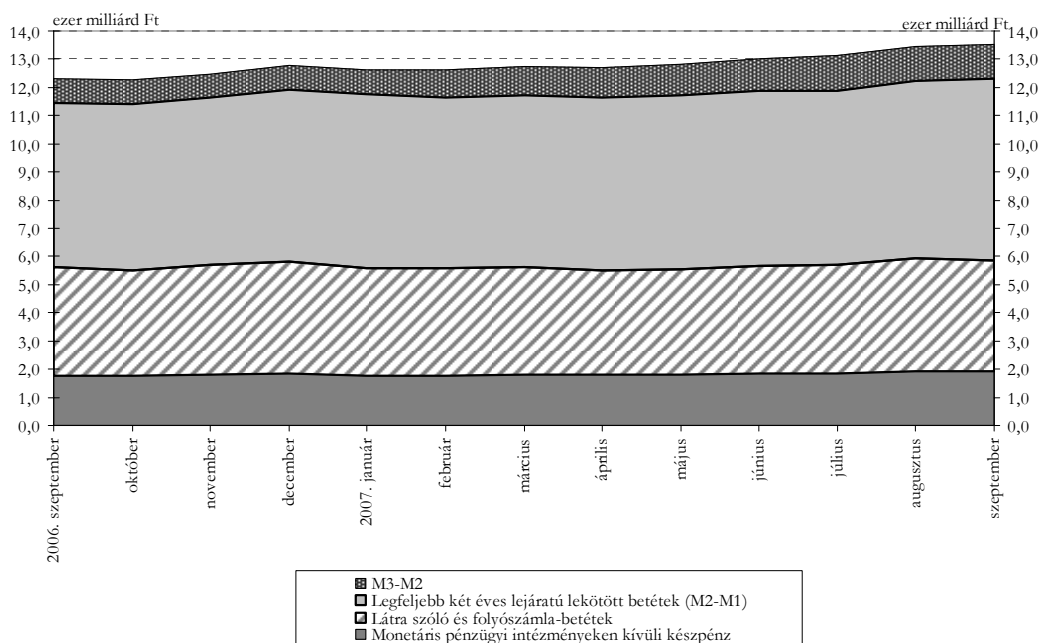
Az **M3** pénzmennyiség eredeti (szezonálisan nem igazított) állománya 111,0 milliárd forinttal 13546,7 milliárd forintra növekedett.

Az **M1** (a monetáris pénzügyi intézményeken kívüli készpénz, továbbá a látra szóló és folyószámlabetétek) részaránya 44,1%-ról 43,3%-ra csökkent, állománya 66,8 milliárd forinttal mérséklődött. Ezen belül leginkább a látra szóló és folyószámlabetétek állománya csökkent, ami a nem pénzügyi vállalatok, háztartások és a háztartásokat segítő nonprofit intézmények állományának 159,8 milliárd forintos csökkenésének és a helyi önkormányzatok állományának 105,1 milliárd forint értékű növekedésének eredménye.

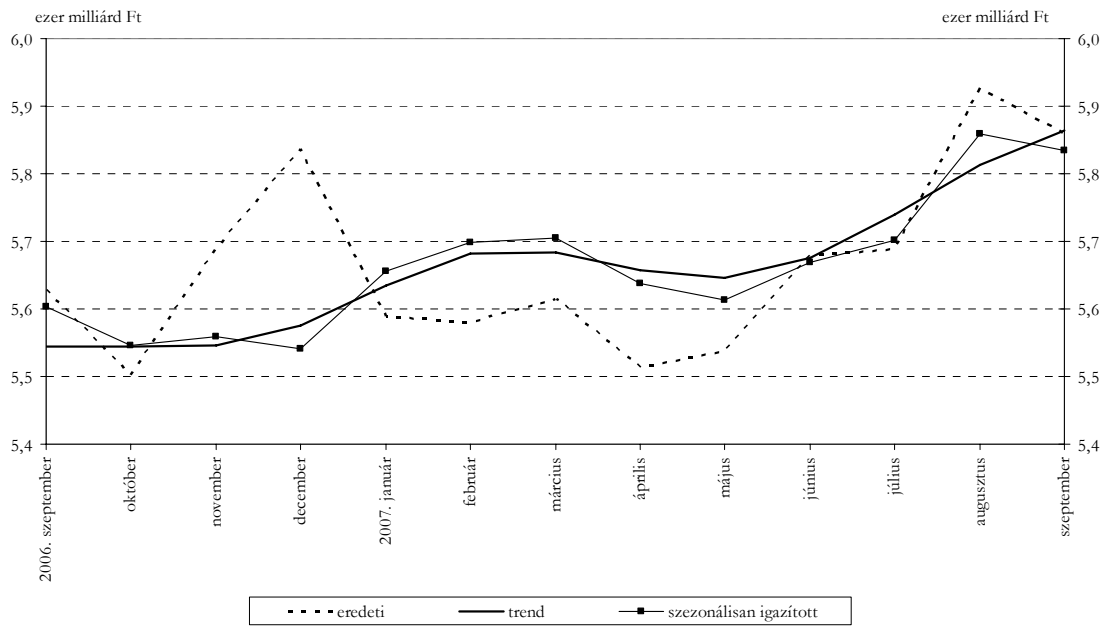
Az **M2-M1** (a legfeljebb két éves lejáratú lekötött betétek) részaránya 47,1%-ról 47,6%-ra nőtt, az állomány 120,6 milliárd forinttal emelkedett, mely a nem pénzügyi vállalatok, a háztartások és a helyi önkormányzatok éven belüli lejáratra lekötött betéteinek növekedéséből származott.

Az **M3-M2** (a repó, a pénzpiaci alapok befektetési jegyei és a két éven belüli hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok) részaránya 8,8%-ról, 9,2%-ra nőtt, az állomány 57,2 milliárd forinttal emelkedett.

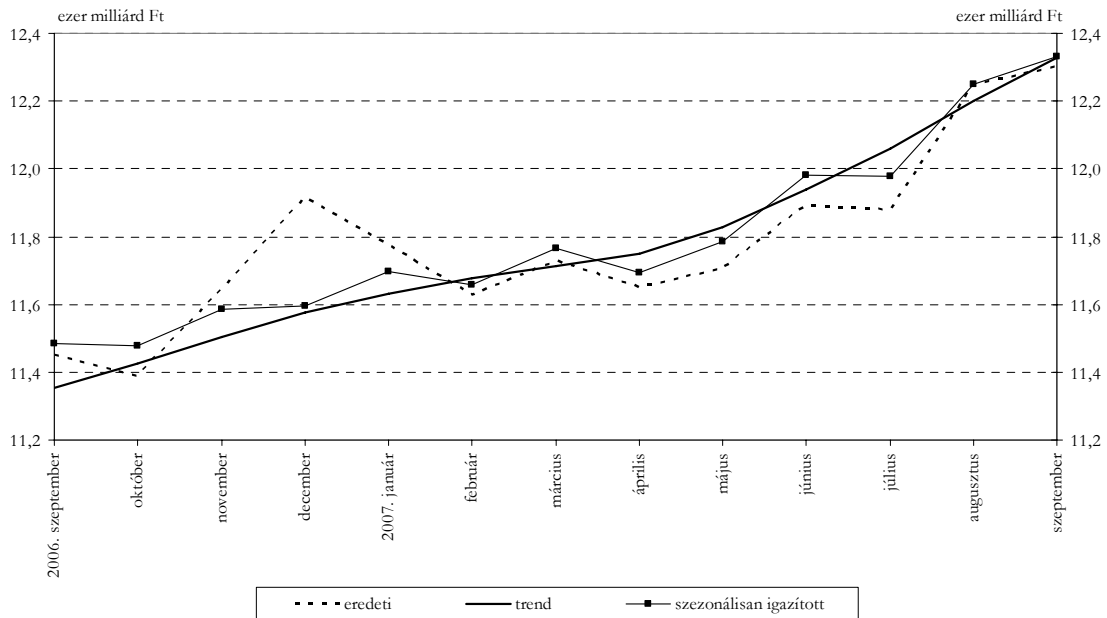
2. ábra: A pénzmennyiségek összetétele

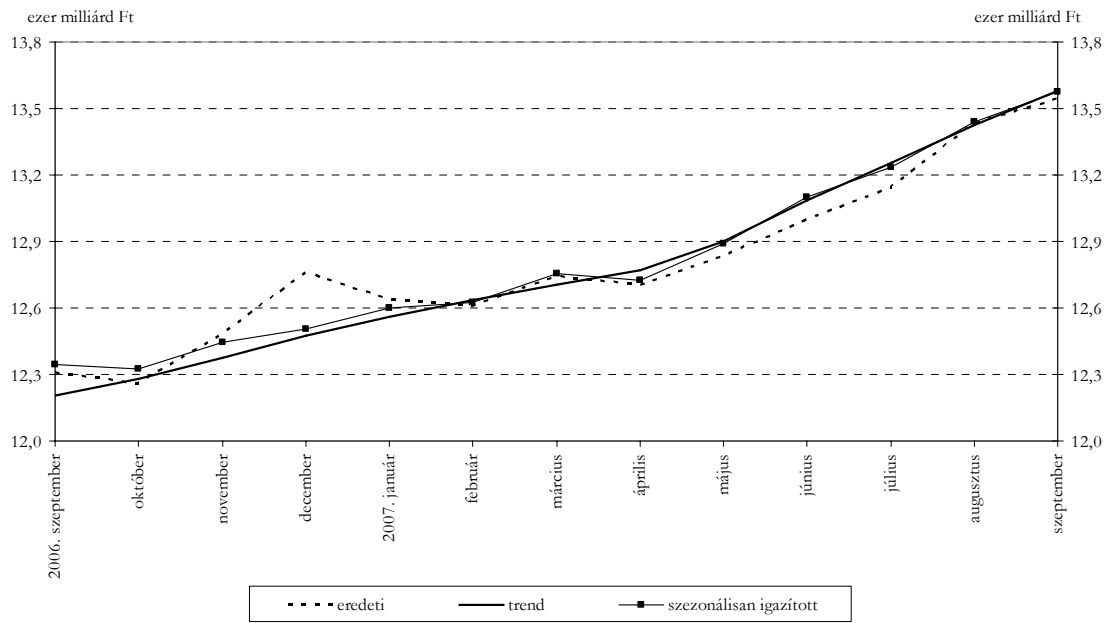
3. ábra: Az M1 állományának szezonálisan igazított adatai

4. ábra: Az M2 állományának szezonálisan igazított adatai

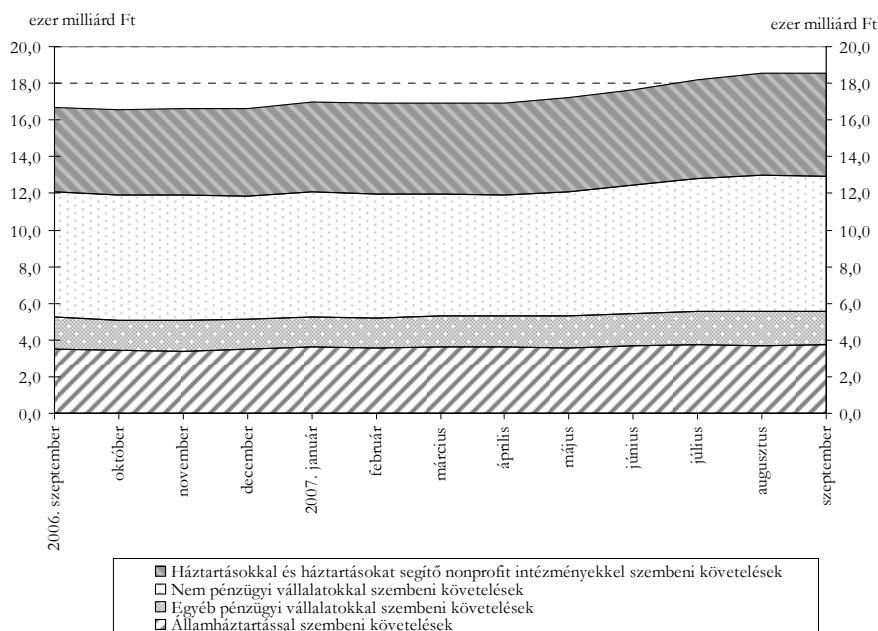
5. ábra: Az M3 állományának szezonálisan igazított adatai

A monetáris pénzügyi intézmények belföldi követeléseinek állománya, április óta növekedett, ebben a hónapban viszont enyhe mértékben, 7,0 milliárd forinttal 18548,2 milliárd forintra mérséklődött.

A belföldi követelések állományán belül a nem pénzügyi vállalatokkal szembeni követelések részaránya a legmagasabb. Ez az arány szeptemberben 0,3 százalékponttal 39,8%-ra mérséklődött. A monetáris pénzügyi intézmények háztartásokkal és háztartásokat segítő nonprofit intézményekkel szemben fennálló követeléseinek a teljes belföldi követelések állományához viszonyított aránya 0,3 százalékpontos emelkedéssel 30,1%-ra módosult. Az államháztartással szemben fennálló követelések részaránya változatlanul 20,0% volt, az egyéb pénzügyi vállalatokkal szemben fennálló követelések aránya 0,1 százalékponttal 10,0%-ra mérséklődött.

6. ábra: A belföldi követelések állományának összetétele

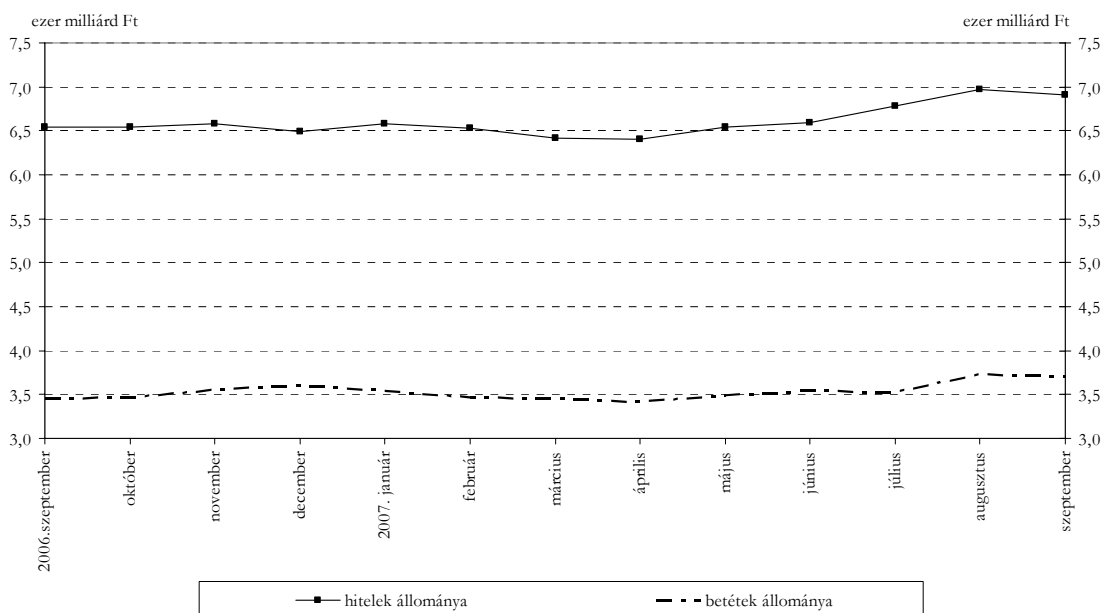

A monetáris pénzügyi intézmények által a **nem pénzügyi vállalatoknak** nyújtott hitelek állománya az utóbbi négy hónap növekedése után 56,6 milliárd forinttal 6911,0 milliárd forintra mérséklődött. Mindhárom megfigyelt lejáratú kategória esetén csökkent az állomány. Az éven belüli hitelek állománya 10,9 milliárd forinttal 2552,8 milliárd forintra, az éven túli hitelek állománya 45,6 milliárd forinttal 4358,2 milliárd forintra csökkent. Az éven túli hitelekben belül a hosszú, de legfeljebb 5 éves lejáratú hitelek állománya 27,5 milliárd forinttal 1786,9 milliárd forintra, az 5 évnél hosszabb lejáratú hiteleké 18,2 milliárd forinttal 2571,3 milliárd forintra mérséklődött. Az előző hónaphoz hasonlóan az 5 évnél hosszabb lejáratú hitelek részaránya volt a legmagasabb, változatlanul 37,2%. Az éven belüli lejáratú hitelek részaránya és a hosszú, de legfeljebb 5 éves lejáratú hitelek részaránya sem változott számottevően, 36,9% illetve 25,9% volt.

A devizahitelek részaránya az éven belüli hiteleknel 32,1%-ról 31,1%-ra, a hosszú, de legfeljebb 5 éves lejáratú hiteleknel 48,1%-ról 49,4%-ra, az 5 évnél hosszabb lejáratú hitelek esetében 68,7%-ról 68,8%-ra változott. A teljes devizahitel-állomány 28,1 milliárd forinttal volt kevesebb az előző havi értéknél. Ezen belül 57,5 milliárd forint csökkenés árfolyamváltozás következménye, melyet némileg ellensúlyozott 29,4 milliárd forint tranzakcióból adódó növekedés.

A szektor monetáris pénzügyi intézményeknél elhelyezett betétállománya 27,8 milliárd forinttal 3700,1 milliárd forintra mérséklődött. A betétek állományán belül 50,9% volt a látra szóló és folyószámlabetét-állomány aránya, a lekötött betéteké 48,9%-ot, a repoké pedig 0,2%-ot tett ki. A látra szóló és folyószámlabetét-állomány május óta növekedett, szeptemberben viszont 72,7 milliárd forinttal 1883,3 milliárd forinttal csökkent. Ezen belül a forint betétállomány 67,0 milliárd forinttal, a devizában denominált betétek állománya 5,7 milliárd forinttal csökkent. A legfeljebb 1 évre lekötött betétállomány 46,8 milliárd forinttal nőtt. Az egy évnél hosszabb lekötésű betétek állománya kismértékben változott, 2,3 milliárd forinttal növekedett. A repók állománya 4,2 milliárd forinttal csökkent.

7. ábra: A nem pénzügyi vállalatok hitelei és betétei

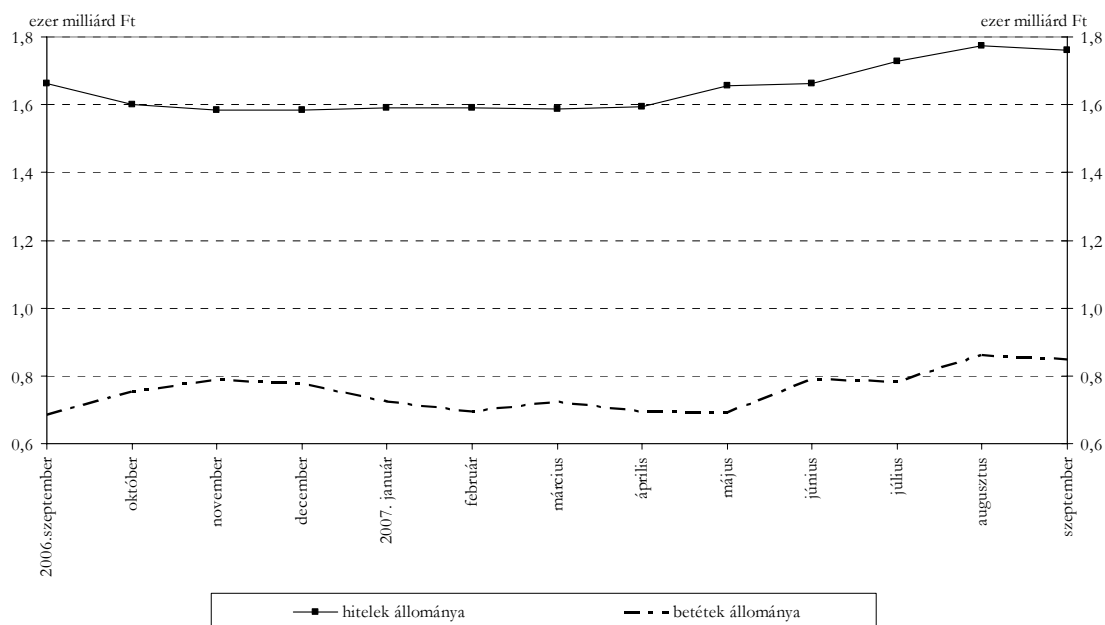

Az **egyéb pénzügyi vállalatoknak** nyújtott hitelek állománya április óta növekedett, szeptemberben viszont 10,3 milliárd forinttal 1762,4 milliárd forintra csökkent. Az összes hitelek közül legnagyobb aránnyal bíró hosszú, de legfeljebb 5 éves lejáratú hitelek részaránya 47,7%-ról 46,9%-ra, az 5 éven túli hitelek aránya 23,3%-ról 23,6%-ra, az éven belüli hiteleké 29,0%-ról 29,5%-ra módosult.

A forinthitelek állománya 4,2 milliárd forinttal nőtt, míg a devizahiteleké 14,5 milliárd forinttal csökkent. Ez utóbbi mérséklődés 29,9 milliárd forint árfolyamváltozásból adódó csökkenés, valamint 15,5 milliárd forint tranzakcióból eredő növekedés eredménye.

A szektor monetáris pénzügyi intézményeknél elhelyezett betéteinek állománya – az előző havi jelentős növekedés után – kisebb mértékben 14,4 milliárd forinttal 847,2 milliárd forintra mérséklődött. A látra szóló és folyószámlabetétek állománya 15,2 milliárd forinttal csökkent, a lekötött betéteké 18,1 milliárd forinttal nőtt, a repók állománya 17,3 milliárd forinttal csökkent.

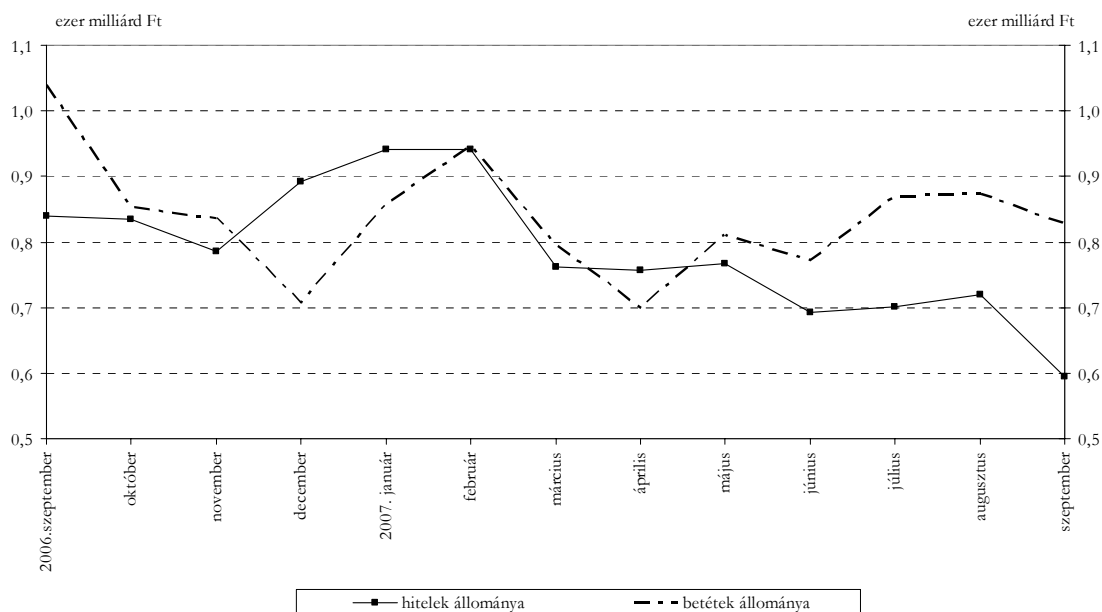
8. ábra: Az egyéb pénzügyi vállalatok hitelei és betétei

A monetáris pénzügyi intézmények által az **államháztartás**nak nyújtott hitelek állománya 125,0 milliárd forinttal 594,0 milliárd forintra csökkent.

Az államháztartás által a monetáris pénzügyi intézményeknél elhelyezett betétek állománya 46,5 milliárd forinttal 827,5 milliárd forintra csökkent, ami a központi kormányzat által elhelyezett betétek 182,5 milliárd forint értékű csökkenéséből, valamint a helyi önkormányzatok betéteinek 136,0 milliárd forint értékű növekedéséből adódik.

9. ábra: Az államháztartás hitelei és betétei

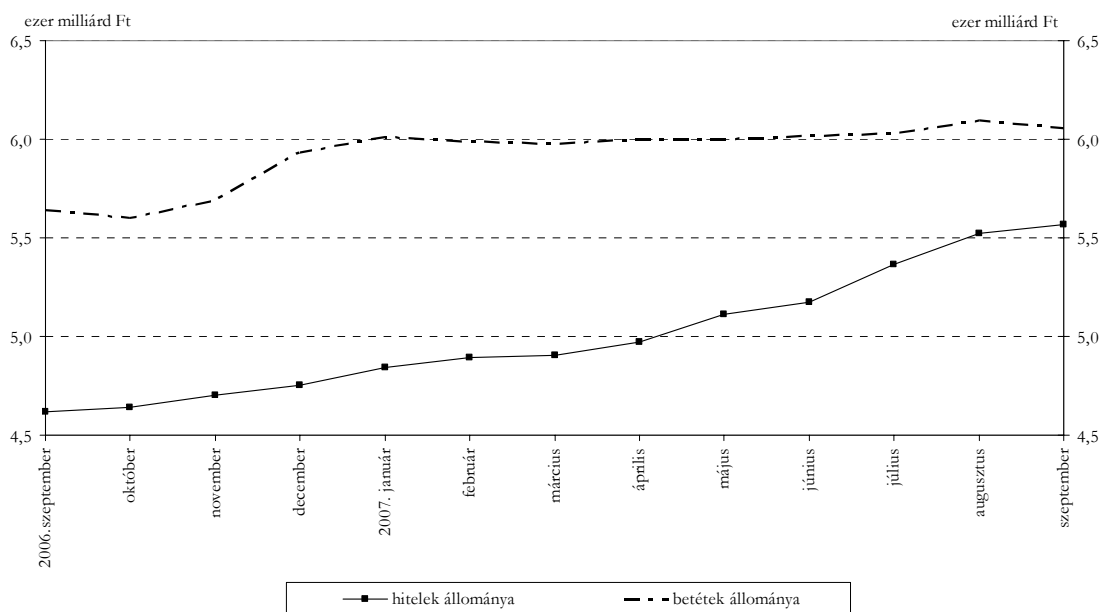

A háztartásoknak nyújtott hitelek állományában folytatódott az évek óta tartó növekedési tendencia, az állomány 44,4 milliárd forinttal 5565,3 milliárd forintra nőtt. A forintban nyújtott hitelek állománya 1,8 milliárd forinttal, a devizahiteleké 42,6 milliárd forinttal emelkedett. A devizahitelek növekedésének összetevői közül 101,4 milliárd forintos növekedés tranzakcióból, 58,7 milliárd forintos csökkenés pedig árfolyamváltozásból ered. Az összes hitelállományon belül a devizahitelek részaránya augusztushoz képest tovább emelkedett, 50,9%-ról 51,3%-ra. Ez az arány az elmúlt két évben folyamatosan nő, ebben a hónapban több mint kétszerese a 2005. szeptemberi értéknek.

A háztartások által a monetáris pénzügyi intézményeknél elhelyezett betétek állománya 2006. decembertől változatlanul a 6000 milliárd forintos szint közelében van. Az előző három havi növekedés után 43,7 milliárd forinttal 6054,0 milliárd forintra mérséklődött.

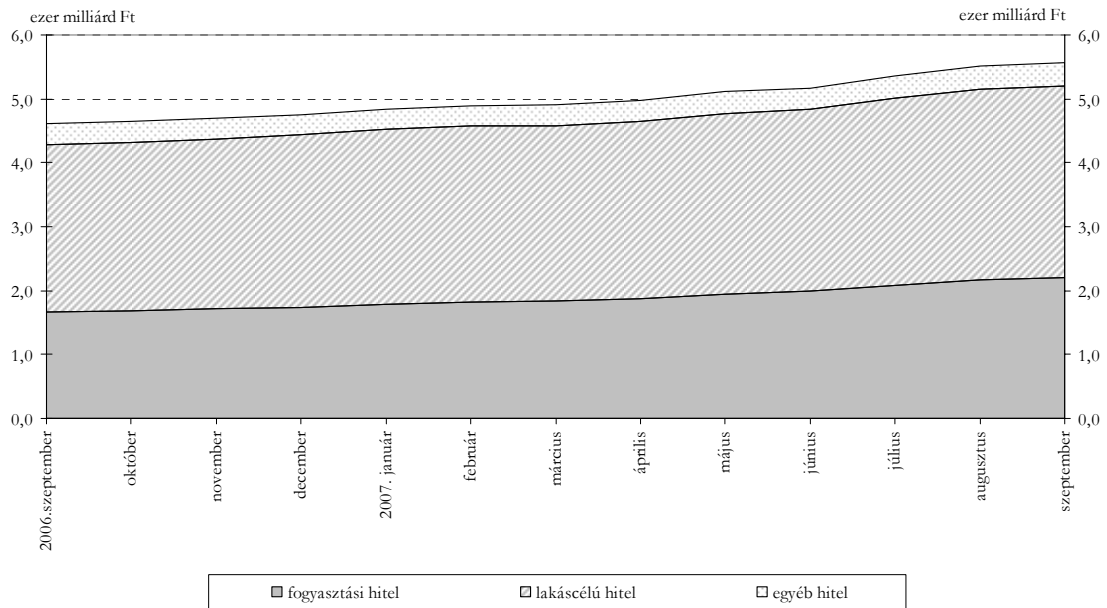
2006. szeptemberhez képest a háztartási hitelek állománya 20,5%-kal, míg a betéteké 7,3%-kal bővült, a két állomány közötti különbség az elmúlt egy évben 52,1%-kal csökkent.

10. ábra: A háztartások hitelei és betétei

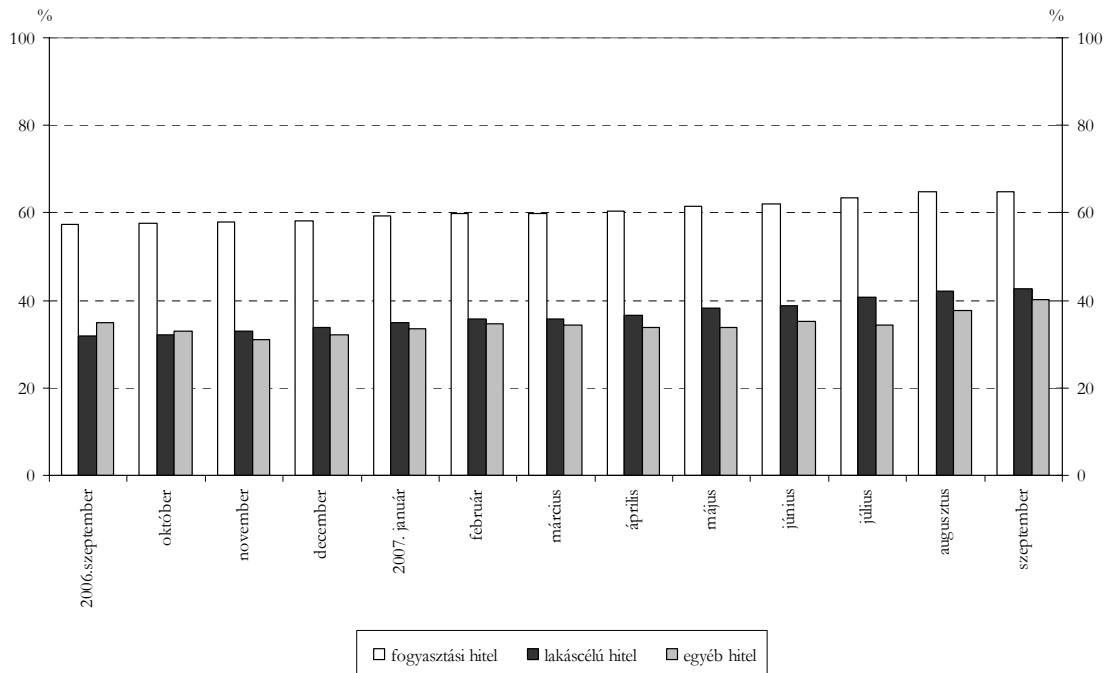

A háztartásoknak nyújtott hitelekben belül a hiteltípusonkénti részarány nem változott számottevően. A lakáscélú hitelek részaránya 53,9% volt, az állomány 11,3 milliárd forinttal növekedett. A lakáscélú hitelekben belül a devizahitelek aránya 42,2%-ról 42,6%-ra nőtt. A fogyasztási célú hitelek súlya a háztartásoknak nyújtott összes hitelen belül 39,6% volt, az állomány 30,2 milliárd forinttal emelkedett. A fogyasztási hitelek esetén a devizahitelek részaránya 64,7%-ról 64,8%-ra változott. Az egyéb hitelek állománya 3,0 milliárd forinttal nőtt, ezen belül 40,5% volt a devizahitelek aránya.

11. ábra: A háztartásoknak nyújtott hitelek állományának összetétele

12. ábra: A háztartásoknak nyújtott devizahitelek részaránya az egyes hiteltípusokon belül

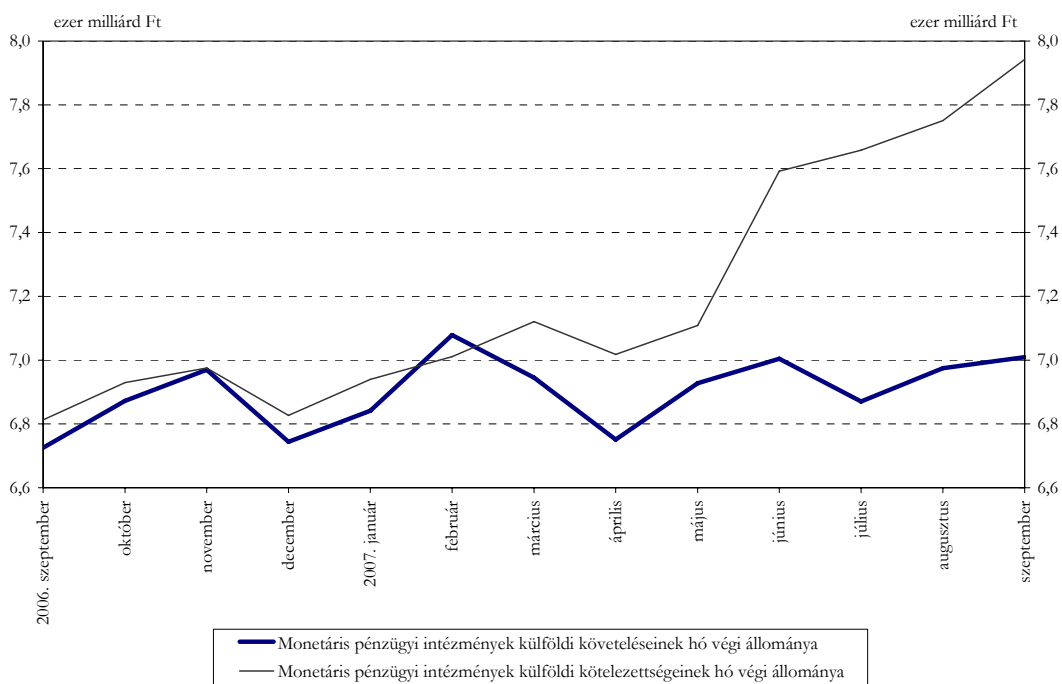
A háztartások által a monetáris pénzügyi intézményeknél elhelyezett betéteken belül a látra szóló- és folyószámlabetétek állománya 83,5 milliárd forinttal csökkent. A lekötött betétek állománya 39,8 milliárd forinttal nőtt, ezen belül az éven belüli lejáratra lekötött betéteké 35,9 milliárd forinttal, míg az éven túli lejáratra lekötött betéteké 3,8 milliárd forinttal nőtt.

A monetáris pénzügyi intézmények külföldi kötelezettségeinek és követeléseinek állománya közötti különbség – az augusztusi enyhe mérséklődéstől eltekintve – június óta növekszik. A külföldi követelések állománya 34,6 milliárd forinttal nőtt. A külföldi kötelezettségek állományában május óta növekedés tapasztalható, ebben a hónapban 192,0 milliárd forinttal emelkedett, így a szektor nettó kötelezettség-állománya 157,5 milliárd forinttal nőtt.

A jegybank külfölddel szembeni követelés-állománya 163,0 milliárd forinttal, külföldi kötelezettség-állománya 23,9 milliárd forinttal mérséklődött. A nettó követelés-állomány 139,1 milliárd forinttal csökkent.

Az egyéb monetáris pénzügyi intézmények külfölddel szembeni nettó kötelezettség-állománya 18,4 milliárd forinttal nőtt. Ez a külföldi követelés-állomány 197,5 milliárd forintos és a kötelezettség-állomány 215,9 milliárd forintos növekedésének eredményeként keletkezett. Ez utóbbi állományváltozás 332,1 milliárd forint tranzakcióból adódó növekedés és 121,4 milliárd forint árfolyamváltozásból származó csökkenés következménye.

13. ábra: A külföldi követelések és kötelezettségek

Módszertani megjegyzések

A százalék- és viszonszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történik. A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek az összesen adatoktól.

Az adatok összehasonlíthatóságának biztosítása érdekében szükség van a szezonális ingadozások és a torzító tényezők kiszűrésére, ezért a monetáris aggregátumok idősorán szezonális igazítást végzünk. A trendadatokat a szezonális igazítás során azonosított egyedi hatásokhoz tartozó kiugró értékek, valamint a modell által nem magyarázott véletlen összetevők kiszűrésével kapjuk a szezonális hatástól megtisztított adatokból.

A közleményben szereplő 1 havi bázisú (vagy rövidbázisú) növekedési indexek képzése a trendadatokból történik úgy, hogy a tárgyidőszak adatát elosztjuk az előző hónap adatával,

majd a hányadost a tizenkettedik hatványra emelve évesítjük. A trendadatok felhasználása azért szükséges, mert az 1 havi bázisú indexek változékonyabbak, és a szezonális kiszűrése nélkül egyedi hatásokat is tartalmazhatnak. Az évesítés hatására a rövidbázisú index összehasonlíthatóvá válik a többi éves indexszel.

A rövidbázisú indexek előnye, hogy kizárólag az utolsó hónap eseményeit tükrözik. Ezzel szemben az éves (az előző év azonos havi adatához viszonyított, 12 havi bázisú) indexek a teljes elmúlt év változásait reprezentálják, de ugyanakkor stabilabb viselkedést mutatnak.

A közleményhez felhasznált alapadatok az MNB Internetes honlapján http://www.mnb.hu/Resource.aspx?ResourceID=mnbfile&resourcename=0708_monstatpubl_buxls elérési útvonalon megtalálhatóak.

Budapest, 2007. október 31.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKA